

STRATEGIA

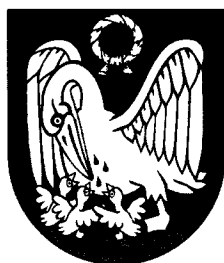
INTEGRACJI

I ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

SZUBINA

NA LATA 2008-2015

Szubin 2008

Usytuowanie Szubina w skali kraju.

Podział administracyjny gminy Szubin

SPIS TREŚCI		STR
1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	TŁO I PRZYCZYNY	6
1.2.	WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE	8
1.3.	PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	12
1.3.1.	NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013	12
1.3.2.	NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	14
1.3.3.	KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ...	15
1.3.4.	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2007-2020	17
1.3.5.	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE NAKIELSKIM NA LATA 2008-2015	17
1.3.6.	STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY SZUBIN	18
2.	CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	19
2.1.	DEMOGRAFIA	19
2.2.	POMOC SPOŁECZNA	21
2.3.	BEZROBOCIE	25
2.4.	ZDROWIE	26
2.5.	NIEPEŁNSPRAWNOŚĆ	27
2.6.	EDUKACJA	28
2.7.	OPIEKA ZASTĘPCZA	29
2.8.	KURATORZY SĄDOWI	30
2.9.	UZALEŻNIENIA	30
2.10.	PRZEMOC W RODZINIE	31
2.11.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	32
2.12.	ANALIZA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	32
2.13.	ANALIZA SWOT	34
2.14.	ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	41
3.	CZĘŚĆ PROGRAMOWA	42
3.1.	MISJA	42
3.2.	CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	43
3.3.	MONITORING I WDROŻENIE STRATEGII	60
4.	ZAKOŃCZENIE	62

STRATEGIA powstała w zespole powołanym Zarządzeniem Nr 0151-91/08
Burmistrza Szubina z dnia 1 sierpnia 2008r. w następującym składzie:

Lp	Imię i nazwisko	Funkcja	Jednostka
1.	Mariusz Piotrkowski	Z-ca Burmistrza Szubina	Urząd Miejski w Szubinie
2.	Stanisław Wypych	Radny	Rada Miejska w Szubinie
3.	Renata Michalak	Z-ca Kierownika	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie
4.	Anna Zakrzewska	Pracownik socjalny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie
5.	Beata Masiakowska	Koordynator projektów unijnych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie
6.	Arkadiusz Szczech	Z-ca Komendanta	Komisariat Policji w Szubinie
7.	Marek Nowicki	Dyrektor	Miejski Zespół Oświaty Sportu i Rekreacji w Szubinie
8.	Anna Tomkowiak	Kierownik	Powiatowy Urząd Pracy w Nakle – Filia w Szubinie
9.	Monika Elwertowska	Kierownik	Urząd Miejski w Szubinie Wydział Świadczeń Rodzinnych
10.	Wojciech Bethke	Referent ds. organizacji pozarządowych	Urząd Miejski w Szubinie Referat pozyskiwania Funduszy unijnych

1. WPROWADZENIE

Mówiąc o gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy. W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na udoskonalenie lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, która wyznacza działania i stwarza możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Szubina na lata 2008-2015 składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej. Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu – są w niej przedstawione: aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna, oraz analiza dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować strategia.

Cześć diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę miasta i gminy, informacje na temat sytuacji demograficzno - bytowej jej mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i wywiadów. Diagnoza obejmuje następujące kwestie:

- 1.Kwestia dziecka;
- 2.Kwestia osób bezrobotnych;
- 3.Kwestia uzależnień;
- 4.Kwestia niepełnosprawności;
5. Kwestia przestępczości;
- 6.Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie miasta i gminy;
- 7.Analiza SWOT;

W podsumowaniu części diagnostycznej, po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego.

W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta i gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji.

1.1 TŁO I PRZYCZYNY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Szubina ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz.728 ze zm.). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie problemów społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001 z późn.zm.),

- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr 139 poz. 992 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005r. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr179, poz. 1485 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr180 poz. 1493 z późn.zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002 – 2006”. Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: ”Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz dobrych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji

pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007 – 2013),
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007-2020,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

1.2 WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE

Wartość to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądanego, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich odrzuca jako złe, czyli traktuje je jako „antywartości”, inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m. in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

- **1. Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
- **2. Zasada przeczności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
- **3. Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
- **4. Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
- **5. Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
- **6. Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
- **7. Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.

- **8.Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego.

Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno – gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „ problemy społeczne „ oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określenie „ kwestia społeczna „ wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jakim funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „ kwestia społeczna „ oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności.

W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Przyjmuje się, że źródła kwestii

społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny poprzez środowisko lokalne i zawodowe po skalę ogólnopolską czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczna;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wpierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.3 PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.3.1. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007 – 2013 (NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI 2007 – 2013)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Europejskiej, ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, przygotowano strategiczne wytyczne w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, określające indykatywne ramy interwencji funduszy z uwzględnieniem innych polityk Unii Europejskiej. Projekt tego dokumentu Komisja Europejska opublikowała w dniu 5 lipca 2005 r. Pod nazwą „ Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007 – 2013 „ (SWW). Dokument ten zaleca każdemu funduszowi realizację celu priorytetowego, którym jest promowanie harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Uwzględnienia przy tym zalecenia KE w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia – Zintegrowany Pakiet Wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005 – 2008 (ZPW).

Na podstawie zapisów Strategicznych Wytycznych Wspólnoty Polska opracowała „ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2005 – 2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie” (NSRO), które integrują główne priorytety Wspólnoty z priorytetami polskimi, uwzględniając jednocześnie zapisy Krajowego Programu Reform, odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w latach 2007 – 2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, która wykazała różnice poziomu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz poszczególnych jego regionów w stosunku do innych krajów UE, oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej i cele Zintegrowanego Pakietu Wytycznych, których instrumentem realizacji na gruncie krajowym jest Krajowy Program Reform, sformułowano cel strategiczny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007 – 2013. Zakłada on tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, co oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane w ramach NSRO realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie. Celami horyzontalnymi są m. in.:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

1.3.2 NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei, które Polska w pełni zaakceptowała i oficjalnie potwierdziła poprzez przyjęcie w grudniu 2003 roku Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich UE w marcu 2000 roku.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety , których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno – społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwienia dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jej przejawami, np. z ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu programów zdrowia publicznego obejmujących kobiety i dzieci.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną;
- realizacji Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.3.3. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągania integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom

odpowiedzialnym za realizację tych praw. Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych.

W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu zabezpieczenia socjalnego i przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz instytucje charytatywne, kościoły i związki wyznaniowe. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.3.4. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO NA LATA 2007- 2020

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa.

Jednym z nich jest „Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007-2020”, która pozwala zaplanować działania województwa z zakresu polityki społecznej w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym, takim jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zadaniem samorządu województwa jest nie tylko rozwiązywanie problemów społecznych, ale również organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych.

Województwo poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające do wyrównywania poziomu życia mieszkańców Kujaw i Pomorza. Strategia określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami również z zakresu pomocy społecznej.

1.3.5. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE NAKIELSKIM NA LATA 2008-2015

Stworzenie ponadgminnej polityki rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z istotnych zadań powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Założenia tej polityki znalazły miejsce w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznej w Powiecie Nakielskim na lata 2008 – 2015. Dokument, określający najistotniejsze problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości, wychodzi naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej, wytycza kierunki działania administracji powiatowej oraz wyznacza cele i zadania funkcjonujących struktur. Ich realizacja ma za zadanie (cel strategiczny) stworzenie zintegrowanego i efektywnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

W trakcie prac nad Strategią, na podstawie diagnozy problemów społecznych występujących na terenie powiatu, określono obszar priorytetów dla pomocy społecznej.

1.3.6. STRATEGIA ZRÓWNIOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY SZUBIN

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. Silne oddziaływania czynników zewnętrznych, w których istotną rolę odgrywa dynamika i ekspansywność jednostek terytorialnych (gmin miejskich i wiejskich oraz województw) konkurujących w dostępie do ograniczonego rynku inwestorów i kapitału, wymuszają konieczność stosowania przez władze samorządowe odpowiednich metod zarządzania. W powyższych warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwi dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. W obecnych warunkach polskich – na poziomie zarządzania lokalnego - jedną z podstawowych ról wśród tego typu planów pełnią strategie rozwoju. W opracowaniach tych określone są cele rozwoju lokalnego oraz zasoby realizacji tych celów przy wyróżnieniu najbardziej pożądanym dla rozwoju gminy działalności.

W trakcie prac nad Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Szubin sformułowano misję rozwoju, czyli cel nadrzędny („Jakość życia mieszkańców gminy i miasta odpowiadająca ich potrzebom”), przeprowadzono analizę SWOT, zidentyfikowano kluczowe problemy strategiczne, a następnie wyznaczono priorytety, w ramach których określono m. in. cele strategiczne dla ładu społecznego: „Wykształcone, zdrowe, bezpieczne i świadome społeczeństwo gminy”

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Przedmiotem diagnozy są poszczególne i charakterystyczne dla różnych grup społecznych problemy o najwyższym stopniu dolegliwości takie jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność rodzin, bezradność w sprawach wychowawczych, samotne wychowywanie dzieci, starość, uzależnienia, przemoc w rodzinie, które wymagają podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i zbiorowości, poprawy ich warunków bytowych oraz wyrównywania różnic społecznych wielu obszarach aktywności społecznej.

DEMOGRAFIA

Gmina Szubin zajmuje obszar o powierzchni 33.227ha, w tym miasto 765 ha, w skład gminy wchodzi: 33 sołectwa oraz 4 osiedla mieszkaniowe jako jednostki pomocnicze.

Struktura mieszkańców:

Lata	Ogółem	Miasto	Gmina	Kobiety	Mężczyźni
2005	22660	9365	13295	11469	11191
2006	22704	9328	13376	11522	11182
2007	22907	9338	13569	11628	11279

Tabela przedstawia dane statystyczne UM Szubin

Ruch naturalny - liczba urodzeń i zgonów:

Lata	Urodzenia	Zgony	Zgony	
			Mężczyźni	Kobiety
2005	107	82	46	36
2006	118	88	44	44
2007	102	82	39	43

Tabela przedstawia dane statystyczne UM Szubin

Jak widać w wyżej przedstawionej tabeli w gminie Szubin w ostatnich 3 latach jest dodatni przyrost naturalny.

Mieszkańcy wg płci i wieku

WIEK	0-2		3		4-5		6		7		8-12		13-15		16-17		18		19-65		19-60		60		RAZEM			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
PLEĆ	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
MIASTO	170	147	46	54	72	72	52	38	51	41	250	232	172	168	156	130	76	69	3026	2961	354	869	4425	4781	9206	9206	9206	
GMINA	267	264	80	79	174	171	63	64	86	78	404	434	343	321	252	230	115	120	4671	4155	164	991	6919	6907	13826	13826	13826	
RAZEM	437	411	126	133	264	243	115	102	137	119	654	666	515	489	408	360	191	189	7697	7116	518	1860	11344	11688	23032	23032	23032	

Tabela przedstawia dane statystyczne z Urzędu Miejskiego w Szubinie na dzień 3.11.2008r.

Dominującą grupą są osoby w wieku produkcyjnym, na kolejnym miejscu znajdują się osoby w wieku przedprodukcyjnym, najmniejszy odsetek osób jest w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to, że Gminę Szubin można uznać za gminę ludzi młodych.

2.2 POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz mieszkańców realizują:

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem odpowiednich komórek,
2. Urząd Miejski - Wydział Świadczeń Rodzinnych, dodatków mieszkaniowych.

STATYSTYKA

Charakterystyka klientów pomocy społecznej

Liczba rodzin objętych pomocą materialną:

LATA	OPS	ŚWIADCZENIA RODZINNE	DODATKI MIESZKANIOWE
2005	1366	1982	770
2006	1402	2257	690
2007	1211	2031	600

Zródło dane statystyczne OPS, Wydziału Świadczeń Rodzinnych i dodatków mieszkaniowych

Liczba osób objętych pomocą zmniejszyła się z uwagi na zmiany ustawowe, oraz w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej wiele osób znalazło pracę za granicą, a co za tym idzie polepszyła się ich sytuacja materialna.

Główne przyczyny zgłaszania się o pomoc:

Przyczyny	2005	2006	2007
Ubóstwo	1022	900	912
Bezdomność	8	9	34
Bezrobocie	910	794	750
Niepelnosprawność	140	238	295
Długotrwała choroba	148	192	244
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	9	5	12
Wielodzietność	77	91	51
Rodzina niepełna	37	81	125
Alkoholizm	40	19	33
Kłeska żywiołowa – zdarzenie losowe	0	375+7	7

Zródło: dane statystyczne OPS.

Dominującym problemem powodującym zgłoszenie się po pomoc było bezrobocie. Niedostateczna ilość pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia, niepełnosprawność, długotrwała choroba decydują o wysokiej ilości klientów pozostających bez

pracy i one stały się dominującym problemem. Często ludzie nie przyznają się do swoich uzależnień lub bezradności - nie radzenia sobie z problemami życia codziennego, a co za tym idzie nie utożsamiają się z takimi problemami. Problemy w rodzinach nakładają się a pracownicy wykazują to co jest udokumentowane np. bezrobocie.

Koszt świadczeń pomocy społecznej w latach 2005- 2008

Lata	Rodzaj świadczeń	Koszt OPS	Rodzaj świadczeń	Świadczenia Rodzinne	Dodatki mieszkaniowe
2005	Zasiłki stałe	266.940	Świadczenia rodzinne	5.288.472	
	Zasiłki okresowe	568.190			
	Program dożywianie	G- 190.088 W- 235.000	Zaliczka alimentacyjna	206.799	
	Usługi opiekuńcze	95.271			
	Domy pomocy społecznej	39.955			
				Dodatki mieszk.	
2006	Zasiłki stałe	294.106	Zaliczka alimentacyjna	675.244	
	Zasiłki okresowe	685.485			
	Program dożywianie	G- 233.196 W- 467.000	Świadczenia rodzinne	6.166.153	
	Usługi opiekuńcze	85.750			
	Domy pomocy społecznej	152.947			
				Dodatki mieszk.	
2007	Zasiłki stałe	301.296	Zaliczka alimentacyjna	648.671	
	Zasiłki okresowe	543.840			
	Program dożywianie	G- 162.341 W- 495.030	Świadczenia rodzinne	6.690.814	
	Usługi opiekuńcze	95.844			
	Domy pomocy społecznej	193.579			
				Dodatki mieszk.	
Półro cze 2008	Zasiłki stałe	147.212	Zaliczka alimentacyjna	311.590	
	Zasiłki okresowe	418.878			
	Program dożywianie	G- 162.700 W- 95.140	Świadczenia rodzinne	3.111.432	
	Usługi opiekuńcze	53.116			
	Domy pomocy społecznej	108.420			
				Dodatki mieszk.	

Źródło: dane statystyczne z OPS i UM w Szubinie

STARZENIE SIĘ LUDNOŚCI - PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Polska transformacja doświadczyła całe społeczeństwo. Wśród spauperyzowanych znalazła się także wielomilionowa grupa ludzi starych, emerytów i rencistów, których z roku na rok przybywa. Prognozy demograficzne wskazują że kolejnych latach procent osób starszych w całej populacji będzie się zwiększał systematycznie.

Ważnym wymiarem tendencji demograficznych w Polsce jest zjawisko zawężonej zastępowalności pokoleń. Wg GUS od roku 2001 mamy ujemny przyrost naturalny. Obniża się wskaźnik dzietności z drugiej strony na proces starzenia się populacji wpływa wydłużanie się przeciętnego trwania życia a co za tym idzie wzrost liczby osób w wieku starszym. W powszechnej opinii starość postrzegana jest jako okres całkowitej degradacji, izolacji, samotności, braku uczucia i życzliwości, niedołęstwa, odczuwalnych dolegliwości somatycznych, postępującego uzależnienia od otoczenia, beznadziejnego i ponurego oczekiwania na śmierć.

Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a gdy te osoby zamieszkają razem z dziećmi to właśnie ich świadczenie emerytalne niejednokrotnie stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodziny wielopokoleniowej. Sytuacja najstarszej generacji Polaków jest znacznie gorsza niż ich rówieśników w krajach Unii Europejskiej.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

W ramach pomocy środowiskowej osobom starszym, które z powodu wieku choroby, lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób a były jej pozbawione ośrodek przyznał pomoc w formie usług opiekuńczych.

Liczba osób objętych pomocą usługową:

Lata	Miasto	Gmina
2005	59	26
2006	67	37
2007	75	31
Półrocze 2008	60	24

Źródło: dane statystyczne OPS

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Liczba umieszczonych podopiecznych wg dps:

Dom pomocy społecznej	2005	2006	2007	2008
DPS w Nakle	4	5	3	2
DPS w Bożenkowie		1		
DPS w Zakrzewie		1	1	
DPS w Tonowie				
DPS w Podobowicach				1
DPS w Siemionkach	1			
DPS w Mgoszczu				1
DPS w Inowrocławiu				1
DPS w Wysokiej				1

Źródło: dane statystyczne OPS.

Aktualnie Gmina dofinansowuje koszty pobytu dla 15 osób.

Działania wobec osób starszych skierowane są na interwencję i udzielania świadczeń w najbardziej podstawowym zakresie, służącym jedynie na zaspokojeniu najważniejszych potrzeb i zagwarantowaniu materialnych podstaw egzystencji bez zapewnienia warunków do rozwoju osobowości i integracji z lokalną społecznością. W związku z powyższym istnieje potrzeba rozbudowy zakresu świadczonych usług dostosowanie ich do różnych potrzeb poszczególnych grup osób starszych np. zagospodarowanie czasu wolnego, wyposażenie mieszkań w sprzęty ułatwiające zachowanie samodzielności, i utrzymanie kondycji psychofizycznej osób starszych na jak najwyższym poziomie poprzez pomoc usługowa w środowisku zamieszkania jak i instytucjonalna szczególnie półstacjonarną.

1.3. BEZROBOCIE

Informacja o stanie bezrobocia w latach 2005-2008

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	½ 2008
Ogółem zarejestrowanych bezrobotnych	2365	1907	1520	1227
Stopa bezrobocia w powiecie nakielskim	32%	27%	22%	21%
Liczba długotrwale bezrobotnych	1504	1164	884	707
Liczba zarejestrowanych kobiet	1245	1144	926	777
Liczba zarejestrowanych do 25 r.ż	608	400	266	231
Liczba zarejestrowanych powyżej 50 rż	285	285	306	252
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	751	648	479	386

Źródło: dane statystyczne z PUP w Nakle –Filia w Szubinie

Informacja dot.ilości zaktywizowanych osób bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Forma aktywizacji	2005	2006	2007
Prace interwencyjne	36	12	19
Roboty publiczne	85	48	71
Przygotowanie zawodowe	18	11	16
Staże	95	95	116
Szkolenia	132	165	214
Jednorazowe dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	44	30	32
Refundacja kosztów dla pracodawcy	14	25	42
Prace społecznie użyteczne	-	32	35

Źródło: dane statystyczne z PUP w Nakle –Filia w Szubinie

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności pracy na czarno. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej lecz także całej rodziny. Może prowadzić do rozpadu rodziny zaniku autorytetu rodzicielskiego oraz pojawia się groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych. a w konsekwencji

dziedziczenia statusu bezrobotnego. Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje wzrost zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie wydatków z budżetu na udzielanie pomocy.

2.4. ZDROWIE

Usługi zdrowotne na podstawie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej świadczy „Nowy Szpital w Nakle i Szubinie”. Świadczenia zdrowotne udzielane są świadczeniobiorcom w poradniach specjalistycznych, oddziałach szpitalnych oraz pracowniach diagnostycznych oraz Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej ”Lekarz Domowy” oraz „Medyk” w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

Oddziały szpitalne:

Oddział wewnętrzny

Oddział chirurgiczny

Oddział położniczy

Oddział ginekologiczny

Oddział dziecięcy

Poradnie specjalistyczne:

Poradnia chorób płuc

Poradnia dermatologiczna

Poradnia zdrowia psychicznego

Poradnia leczenia uzależnień

Poradnia chirurgiczna

Poradnia ortopedyczna

Poradnia neurologiczna

Poradnia dla kobiet

Poradnia kardiologiczna

Pracownie diagnostyczne:

Pracownia diagnostyki laboratoryjnej

Pracownia EKG, USG, RTG

Pracownia endoskopii

Rehabilitacja lecznicza

Pogotowie Ratunkowe

Medycyna szkolna

Opieką obejmujemy następujące szkoły w ramach opieki pielęgniarstwa w środowisku nauczania i wychowania.:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Szubinie

Zespół Szkół w Szubinie

Gimnazjum nr 1 w Szubinie

Liceum Ogólnokształcące w Szubinie

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Szubinie

Zespół Szkół Specjalnych w Szubinie

Pozostałe placówki korzystają z usług podstawowej opieki zdrowotnej tj. ośrodków zdrowia w miejscowościach, w których są placówki.

2.5. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludzi. Jest to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu. Diagnoza tej grupy jest trudna, ponieważ brak jest pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego z powodu barier architektonicznych i społecznych. Problemami osób niepełnosprawnych na terenie gminy Szubin zajmują się:

- ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle,
- ◆ Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nakle
- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie
- ◆ Zespół Szkół Specjalnych w Szubinie
- ◆ Powiatowa Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna –Filia w Szubinie
- ◆ Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- ◆ Warsztat Terapii Zajęciowej PELIKAN w Szubinie
- ◆ Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży z wadami rozwojowymi „Podaj rękę”

w Królikowie

- ◆ Towarzystwo Walki z Kalectwem - Koło w Szubinie.

Działania tych instytucji i organizacji społecznych zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, wspomaganie w procesie rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych także do kompleksowych działań partnerskich, integrujących niepełnosprawne osoby z różnych placówek.

Przybliżoną liczbę osób niepełnosprawnych przedstawia tabela diagnozy niepełnosprawności wg wydanych orzeczeń:

ILUŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ:

ORZECZONA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	2005	2006	2007	półrocze 2008
Dzieci do lat 16	710	670	639	298
Orzeczony stopień niepełnosprawności				
Lekki	449	647	578	315
Umiarkowany	558	647	628	342
Znaczny	269	302	314	148

Zródło: dane statystyczne Powiatowego Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności w Nakle n/Not.

2.6 EDUKACJA

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. Szkoły oferują swoim wychowankom różnorodne zajęcia pozalekcyjne. Poza zajęciami szkoły realizują programy profilaktyczne i naprawcze. Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują idee wolontariatu poprzez prowadzenie różnych akcji np. „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” czy „Góra grosza”.

Na terenie miasta i gminy istnieją bogata sieć placówek przedstawia to poniższa tabela

Ilość placówek szczebla	2005	2006	2007
Podstawowego	8	8	8
Gimnazjalnego	4	4	4
Przedszkolnego	2	2	3
Liczba dzieci w placówkach szczebla			
Podstawowego	1683	1600	1504
Gimnazjalnego	1038	1010	945
Przedszkolnego	396	378	431
Liczba nauczycieli w placówkach szczebla			
Podstawowego	153	164	141
Gimnazjalnego	103	117	95
Przedszkolnego	33	36	40

Źródło: dane statystyczne z Miejskiego Zespołu Oświaty Sportu i Rekreacji w Szubinie

2.7.OPIEKA ZASTĘPCZA

Zagadnienia	2005	2006	2007	½ 2008
Liczba rodzin zastępczych	19	20	21	19
w tym: zawodowych	0	0	0	0
spokrewnionych	18	19	20	18
niespokrewnionych	1	1	1	1
Liczba dzieci umieszczonych:	25	24	27	27
w rodzinach zastępczych	25	24	27	24
spokrewnionych	24	22	25	22
niespokrewnionych	1	2	2	2
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiek-wych.	9	12	5	2

Źródło: dane statystyczne z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle n/Not.

2.8. KURATORZY SĄDOWI

Zagadnienie	2005	2006	2007
Liczba kuratorów	25	28	24
zawodowych	4	4	4
społecznych	21	24	20
Liczba objętych dozorem	124	140	163
nieletnich	30	31	58
dorosłych	94	109	105

Źródło: dane statystyczne z Sądu Rejonowego w Szubinie

2.9. UZALEŻNIENIA

W Polsce mamy od 4 do 6 milionów ludzi z rodzin alkoholowych, u których występują daleko posunięte zmiany somatyczne i psychiczne około 3 milionów nadużywających alkoholu i ponad milion uzależnionych od alkoholu, którzy wymagają terapii odwykowej. Alkohol jest przyczyną znacznych strat z powodu zmniejszonej wydajności produkcji i kosztów ochrony zdrowia opieki socjalnej transportu i wymiaru sprawiedliwości.

Powoduje znaczną ilość następstw zdrowotnych, przyczynia się do zwiększenia umieralności i stanowi duże obciążenie do systemu ochrony zdrowia. Aż 8-10% zgonów osób w wieku 16-74 lat i 6-20% wszystkich hospitalizacji z przyczyn nagłych można powiązać z piciem alkoholu. Związany jest z co trzecim wypadkiem komunikacyjnym i jest ważnym czynnikiem wypadkowości w domu, w pracy, podczas wypoczynku. Jest przyczyną zaburzeń porządku publicznego. Jest główną przyczyną rozpadu rodziny, przemocy domowej i przemocy wobec dzieci, stanowiący znaczne obciążenie dla systemu pomocy społecznej.

Zmniejsza produktywność poprzez absencję, wypadkowość i zmniejszenie wydajności pracy. Picie alkoholu zwykle łączy się z paleniem tytoniu i używaniem innych substancji psychoaktywnych współdziałając z tymi i innymi czynnikami ryzyka w zwiększeniu zachorowalności i umieralności.

Szacunkowa liczba osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w gminie Szubin

Liczba osób uzależnionych od alkoholu	2% populacji	460 osób
Osoby pijące szkodliwie (10 litrów alkoholu)	7% populacji	1612 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	4 % populacji	921 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu	4 % populacji	921 osób

alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)		
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/23 osób dorosłych 2/3 dzieci z tych rodzin.	1215 osób

Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Warszawa

Są to dane dotyczące uzależnienia od alkoholu, liczby wzrosną, jeżeli uwzględni się uzależnienie od narkotyków, leków oraz przemocy niezwiązanej z uzależnieniem od alkoholu.

Na terenie gminy Szubin rozwiązywaniem problemów uzależnień zajmują się :

- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Poradnia Odwykowa
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Na terenie Gminy działają Grupy AA i grupy wsparcia.
- Organizacje współpracujące w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
- Pedagodzy szkolni

2.10. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc w rodzinie to działanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie, powodujące u nich szkody lub cierpienie. Z punktu widzenia prawa przemoc to przestępstwo. Problem przemocy w rodzinie jest trudny do precyzyjnego określenia. Dane z Policji pozwalają jedynie wskazać w pewnej mierze liczbę przypadków przemocy domowej, które znalazły się w kręgu zainteresowania danej instytucji.

2.11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

ZAGADNIENIE	2005	2006	2007
Liczba funkcjonariuszy	39	36	36
w tym dzielnicowych	5	6	6
Ilość interwencji	766	1001	1169
w tym Niebieskie Karty	90	74	39
Zdarzenia w kategorii:			
Kryminalne	367	378	319
Gospodarcze	323	66	31
drogowe:			
wypadki drogowe	10	31	28
kolizje drogowe	225	218	209
nietrzeźwi kierujący	98	83	87
Postępowania wobec:			
nieletnich sprawców czynów karalnych będących w stanie nietrzeźwości	1	0	2
dorosłych sprawców przestępstw będących w stanie nietrzeźwości	113	122	122
zatrzymani w Izbie Wytrzeźwień lub PDOZ do wytrzeźwienia	86	104	163

Źródło: dane statystyczne z Komisariatu Policji w Szubinie

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność gminy Szubin.

2.12. ANALIZA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Analiza społeczna obejmuje opis różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogą stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej znaleźli się poszczególni mieszkańcy gminy Szubin. W celu otrzymania zbliżonego do rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe za lata 2005, 2006, 2007 oraz półrocze roku 2008 w niektórych kwestiach. Analiza ta pozwala wychwycić tendencje rosnące lub malejące w poszczególnych problemach społecznych.

Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Szubin uznawana jest za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Tego przykładem jest głównie bezrobocie, ubóstwo uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starość. Problemy te wiążą się razem i zachodzi między nimi związek przyczynowy np. bezrobocie powoduje utratę środków utrzymania ale również pogłębienie i nawarstwienie innych problemów takich jak bezradność, izolacja społeczna, uzależnienie. Aby zagwarantować prawidłowe funkcjonowanie człowieka istnieje potrzeba zabezpieczenia jego podstawowych potrzeb życiowych takich jak żywność, odzież, opał, dach nad głową. Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej, aby w tym trudnym okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych.

W sytuacji nie radzenia sobie z czynnościami domowymi lub samoobsługą osób starszych, niepełnosprawnych aby jak najdłużej zatrzymać ich w środowisku lokalnym jest zapewnienie im pomocy usługowej. Z tego też względu należy poszukiwać dodatkowych środków np. unijnych oraz wspieranie gminy przez podmioty w tym organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Obok form o charakterze finansowym lub usługowym konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych takich jak: organizacja punktu wsparcia psychologicznego, prawnego, aktywizacje społeczną, rozwój samopomocy czy wolontariatu. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji i wyprowadzenia z trudnej sytuacji osób rodzin i społeczności lokalnych oraz wyposażenie ich w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami poprzez zapewnienie długotrwale bezrobotnym zatrudniania w różnych formach jak: roboty publiczne, prace interwencyjne itp. Konieczne jest tu wyrównywanie szans różnych grup społecznych osób niepełnosprawnych, kobiet, ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej angażując sferę polityczną, gospodarczą i społeczną.

Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacji pozarządowych, kościelnych itp.). Niezbędne jest także utworzenie infrastruktury socjalnej, bez której niemożliwa będzie realizacja założonych celów. Jest to przedsięwzięcie właściwe ponieważ ośrodki w całej Polsce posiadają osobną siedzibę wraz z niezbędnym zapleczem realizującym programy polityki społecznej.

2.13. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest powszechnie stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów:

S trengths (mocne strony)
W eaknesses (słabe strony)
O pportunities (szanse w otoczeniu)
T hreats (zagrożenia w otoczeniu)

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjścia dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w miejscowym Ośrodku Pomocy Społecznej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują :

Sily – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną

Słabości – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną

Szanse - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów

Zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

KWESTIA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZINY

<p style="text-align: center;">Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dysponowanie dostateczną ilością środków finansowych. ▪ Współpraca z instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży. ▪ Wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny. ▪ Zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego. 	<p style="text-align: center;">Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieadekwatne do potrzeb zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej. ▪ Nieadekwatne do potrzeb zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie oświaty. ▪ Nieprowadzenie przez samorząd działalności w kierunku zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi. ▪ Brak w szkołach stołówek zapewniających żywienie dzieci.
<p style="text-align: center;">Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży. ▪ Prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych. ▪ Wysoki poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną. 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej. ▪ Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc i ubóstwo oraz eurosieroctwo. ▪ Niewystarczająca opieka medyczna w szkołach. ▪ Niski poziom kultury prawnej społeczeństwa.

KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Mocne strony :	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród mężczyzn. • Wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości. • Dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi . • Położenie gminy Szubin w niedalekiej odległości od dużej aglomeracji – miasta Bydgoszczy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka skal bezrobocia na terenie powiatu. • Wysokie bezrobocie długotrwałe wśród kobiet. • Występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia. • Niski poziom wykształcenia osób długotrwałe bezrobotnych. • Nie podnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwałe. • Brak organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym.
Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> • Nie wzrasta bezrobocie długotrwałe • Powiązanie programów dla bezrobotnych długotrwałe z programami rozwoju zasobów ludzkich, przekwalifikowań i reorganizacji • Wzrost mobilności zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych. • Brak wzrostu mobilności geograficznej. • Istnienie zjawiska osłabienia instytucji rodzinnych w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem. • Istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

KWESTIA OSÓB UZALEŻNIONYCH	
<p style="text-align: center;">Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonowanie leczenia odwykowego. ▪ Wymiana doświadczeń między instytucjami zajmującymi się uzależnieniami. ▪ Odpowiednie przygotowanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi. ▪ Współpraca z kościołem. ▪ Stałe dysponowanie środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień. 	<p style="text-align: center;">Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak bazy lokalowej dla działań terapeutycznych w poradni. ▪ Nie włączanie się społeczności lokalnej w działania pomocowe.
<p style="text-align: center;">Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Traktowanie uzależnień jako problemu społecznego. ▪ Współpraca pomiędzy fachowcami różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. ▪ Wystarczające możliwości sprostania potrzebom w zakresie uzyskania pomocy w dziedzinie uzależnień. ▪ Istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy. 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych. ▪ Oznaki zmęczenia, bezsilności i bezradności w społeczeństwie. ▪ Niedostateczne wykorzystanie systemu informacji.

KWESTIA LUDZI STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	
<p style="text-align: center;">Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Istnienie określonego standardu usług dla osób starszych. ▪ Profesjonalne przygotowanie kadry w świadczeniu pomocy osobom starszym. ▪ Prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej. ▪ Względnie wysoki poziom życia osób starszych. ▪ Funkcjonowanie w sferze niepełnosprawności różnorodnych organizacji pozarządowych. ▪ Zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych w działalność integracyjną. 	<p style="text-align: center;">Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostateczna i niewystarczająca baza rehabilitacyjna. ▪ Istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. ▪ Wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej . ▪ Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy. ▪ Niemożność kontynuowania przez osoby starsze aktywności społecznej. ▪ Brak pełnego rozeznania liczby osób niepełnosprawnych. ▪ Występowanie marginalizacji problemów osób starszych.
<p style="text-align: center;">Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych. ▪ Prowadzenie edukacji ze rozumieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. ▪ Szkolenia dla kadry realizującej pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym. ▪ Współpraca instytucji w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym. ▪ Upowszechnianie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw. 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostosowana do osób starszych infrastruktura. ▪ Wzrost liczby osób samotnych. ▪ Występowanie zjawiska migracji ludzi młodych na inne tereny. ▪ Występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych. ▪ Nierównomierne korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych. ▪ Wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne.

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH	
Mocne strony: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Posiadanie wyspecjalizowanej kadry pracowników pomocy społecznej. ▪ Prowadzenia działań socjalnych z rodziną. ▪ Dostęp do placówek szkoleniowych zajmujących się kształceniem w zakresie pracy socjalnej.	Słabe strony: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak wyspecjalizowanych pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami i różnymi problemami. ▪ Przeciążenie pracowników socjalnych liczbą zadań. ▪ Brak właściwej bazy lokalowej dla jednostki pomocy społecznej. ▪ Brak placówek pomocy stacjonarnej
Szanse: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca z jednostkami pomocy społecznej. ▪ Stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej.	Zagrożenia: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczająca, w stosunku do potrzeb ilość wykwalifikowanej kadry.

INNE MOCNE I SŁABE STRONY LOKALNEGO SYSTEMU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Mocne strony:

- Dobra diagnoza środowiska.
- Chęć współpracy z partnerami społecznymi.
- Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników MGOPS.
- Wzrost ofert pracy na rynku.
- Możliwość pozyskania środków unijnych na realizację projektów.
- Organizowanie szkoleń w celu podnoszenia aktywności osób bezrobotnych.

Słabe strony:

- Emigracja ludności w poszukiwaniu pracy.
- Niska aktywność społeczno-gospodarcza społeczności lokalnej.
- Ubóstwo społeczne i rosnący poziom patologii społecznej.
- Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów.
- Długotrwałe uzależnienie beneficjentów od pomocy społecznej.
- Wzrost liczby osób doświadczających przemocy domowej.
- Wzrastająca liczba młodzieży eksperymentująca ze środkami psychoaktywnymi i znikome możliwości walki z tymi zjawiskami.

2.14. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle n/Not.
3. Miejski Zespół Oświaty, Sportu i Rekreacji w Szubinie
4. Poradnia Odwykowa w Szubinie
5. Powiatowy Urząd Pracy w Nakle n/Not. –Filia w Szubinie
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nakle – Filia w Szubinie
7. Szubiński Dom Kultury
8. Warsztaty Terapii Zajęciowej „Pelikan” w Szubinie
9. Komisariat Policji w Szubinie
10. Służba zdrowia
11. Organizacje pozarządowe

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

3.1. MISJA

Szubin
gminą silnych rodzin i aktywnych mieszkańców
integrujących się z grupami zagrożonymi wykluczeniem
i marginalizacją społeczną

GLÓWNE CELE STRATEGICZNE

1. Zapobieganie niezaradności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych
2. Wzmacnianie funkcji rodziny
3. Ograniczenie zjawiska patologii społecznych
4. Zapobieganie marginalizacji grup społecznych szczególnego ryzyka
5. Rozwój aktywności lokalnej

CEL STRATEGICZNY 1 ZAPOBIEGANIE NIEZARADNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH

OBSZAR PROBLEMOWY

DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

PROBLEMY

CELE

BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET

AKTYWIZACJA ZAWODOWA KOBIET

MAŁA AKTYWNOŚĆ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU
PRACY

WZROST AKTYWNOŚCI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU
PRACY

BEZROBOCIE WŚRÓD MŁODZIEŻY

PROMOCJA ZATRUDNIENIA MŁODZIEŻY

SŁABY SYSTEM PROMOCJI
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

WZMOCNIENIE SYSTEMU WSPARCIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

CEL OPERACYJNY 1 AKTYWIZACJA ZAWODOWA KOBIET

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WKAŹNIKI
Stworzenie systemu szkoleń dla kobiet	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PUP UM MGOPS	Liczba szkoleń Liczba przeszkolonych kobiet
Promocja przedsiębiorczości wśród kobiet		PUP	Liczba szkoleń Liczba podmiotów gospodarczych zakładanych przez kobiety
Promocja zatrudnienia kobiet		PUP MGOPS UM	Liczba zatrudnionych kobiet Liczba zrealizowanych projektów
Stworzenie zaplecza opiekuńczego		UM Organizacje pozarządowe	Liczba placówek Liczba zrealizowanych projektów
Promocja „pracy w domu”		PUP UM	Liczba szkoleń Liczba zrealizowanych projektów

**CEL OPERACYJNY 2   WZROST AKTYWNOŚCI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU PRACY**

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP, MGOPS UM Organizacje pozarządowe	Liczba zatrudnionych osób
Likwidacja barier architektonicznych w zakładach pracy		Lokalne podmioty gospodarcze	Liczba dostosowanych obiektów
Szkolenia dla osób niepełnosprawnych		PUP MGOPS UM	Liczba szkoleń Liczba osób przeszkolonych
Promocja przedsiębiorczości wśród niepełnosprawnych		PUP UM MGOPS	Liczba podmiotów zakładanych przez niepełnosprawnych
Dostosowanie systemu transportu publicznego do osób niepełnosprawnych		UM Firmy transportowe	Liczba pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych

CEL OPERACYJNY 3   PROMOCJA ZATRUDNIENIA MŁODZIEŻY

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Promocja zatrudnienia młodzieży wśród przedsiębiorców	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	PUP UM	Liczba zatrudnionych osób
Promocja przedsiębiorczości młodzieży		PUP UM	Liczba podmiotów zakładanych przez osoby do 25 r.ż
Szkolenie młodzieży		PUP UM	Liczba szkoleń Liczba zrealizowanych projektów
Stypendia dla osób uczących się		UM PUP Sponsorzy	Liczba udzielonych stypendiów

**CEL OPERACYJNY 4 WZMOCNIENIE SYSTEMU WSPIERANIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Udzielanie środków finansowych na tworzenie stanowisk pracy	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	PUP	Liczba udzielonych dotacji
System informacji dla podmiotów gospodarczych		PUP UM	Liczba udzielonych porad
Wspieranie podmiotów gospodarczych w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych		UM	Liczba udzielonych porad Liczba realizowanych projektów
Szkolenia dla przedsiębiorców		PUP Organizacje pozarządowe UM	Liczba szkoleń

CEL STRATEGICZNY 2 WZMOCNIENIE FUNKCJI RODZINY

OBSZAR PROBLEMOWY

KRYZYS FUNKCJI RODZINY

PROBLEMY

CELE

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH (LUB ZŁE WZORCE OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE)

WSPIERANIE PRAWDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA RODZINY

PRZEMOC DOMOWA

OGRANICZENIE PRZMOCY DOMOWEJ ORAZ JEJ SKUTKÓW

OSOBY W STARSZYM WIEKU

POPRAWA FUNKCJONOWANIA OSÓB STARSZYCH W SPOŁECZNOŚCI

CEL OPERACYJNY 1 WSPIERANIE PRAWDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA RODZINY

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Promocja prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MGOPS Szkoły Kościoły Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów
Utworzenie ośrodka wsparcia dla rodzin		MGOPS kościół	Powstanie ośrodka liczba beneficjentów
Rozwój poradnictwa specjalistycznego		MGOPS NZOZ	Liczba porad liczba placówek
Wsparanie funkcjonowania rodzin zastępczych – imprezy promujące rodzinę		PCPR MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin zastępczych Liczba dzieci w rodzinach zastępczych Liczba imprez
Wsparanie rodzinnych domów dziecka		PCPR MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba domów Liczba dzieci
Stworzenie systemu współpracy		MGOPS	Liczba

między podmiotami odpowiedzialnym za dożywanie dzieci i młodzieży		Szkoły Organizacje pozarządowe	wdrożonych projektów
Rozwój infrastruktury związanej z dożywaniem		UM MGOPS Szkoły	Liczba wdrożonych projektów

CEL OPERACYJNY 2 OGRANICZENIE PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ JEJ SKUTKÓW

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Ścisła współpraca podmiotów zajmujących się przemocą w rodzinie	Działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Policja MGOPS Szkoły NZOZ GKRPA Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów
Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy		MGOPS GKRPA Szkoły Kościoły	Liczba grup Liczba uczestników
Powstanie grup interwencji kryzysowej (interdyscyplinarnych)		MGOPS, Sad Policja Służba zdrowia	Liczba grup Liczba interwencji
Rozwijanie wolontariatu w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie		MGOPS Szkoły Kościoły GKRPA	Liczba wdrożonych projektów
Rozwój systemu profilaktyki		GKRPA	Liczba wdrożonych projektów

**CEL OPERACYJNY 3 POPRAWA FUNKCJONOWANIA OSÓB STARSZYCH
W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ**

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Rozwój wolontariatu oferującego pomoc osobom starszym	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MGOPS Skoły Kościoły	Liczba wdrozonych projektów
Integracja osób starszych w środowisku – kluby seniora, Ośrodek dziennego pobytu		MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba klubów Liczba uczestników
Poprawa dostępności opieki lekarskiej		NZOZ UM	Liczba wdrozonych projektów
Rozwój usług opiekuńczych, pomoc alternatywna, pomoc sąsiedzka, wolontarystyczna		MGOPS	Liczba osób objętych usługami
Szkolenia i doradztwo dla osób opiekującymi się starszymi osobami		MGOPS NZOZ PUP	Liczba szkoleń Liczba przeszkolonych osób Liczba porad
Stworzenie i wspieranie rodzinnych domów pomocy społecznej		MGOPS	Liczba placówek Liczba beneficjentów

CEL STRATEGICZNY 3 OGRANICZENIE ZJAWISKA PATOLOGII SPOŁECZNYCH

OBSZAR PROBLEMOWY	PATOLOGIE SPOŁECZNE
PROBLEMY	CELE
ALKOHOLIZM W RODZINIE NARKOMANIA ŁATWY DOSTĘP DO ZAKUPU ALKOHOLU I PAPIEROSÓW PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ	PROFILAKTYKA NA RZECZ UZALEŻNIEŃ
PATOLOGIE WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY	ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PATOLOGII WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY
BRAK ZAGOSPODAROWANIA CZASU WOLNEGO MŁODZIEŻY	ZAGODPODAROWANIE CZASU WOLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY
DROBNA PRZESTĘPCZOŚĆ	PROFILAKTYKA W ZAKRESIE DROBNEJ PRZESTĘPCZOŚCI

CEL OPERACYJNY 1 PROFILAKTYKA NA RZECZ UZALEŻNIEŃ

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJACA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Szkolenie dotyczące problematyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły Policja GKRPA	liczba szkoleń liczba osób przeszkolonych
Szkolenie dotyczące problematyki uzależnień dla rodziców		Szkoły Policja GKRPA	liczba szkoleń liczba osób przeszkolonych
Szkolenie dotyczące problematyki uzależnień wśród nauczycieli		Szkoły Policja GKRPA	liczba szkoleń liczba osób przeszkolonych
Współpraca pracowników MGOPS z Policją, Kuratorami, pedagogami		MGOPS Policja Sąd Szkoły	Liczba wdrożonych projektów
Współpraca szkół z Policją kuratorami i Sądem		Szkoły Policja Sąd	Liczba wdrożonych projektów
Kontrola zasad sprzedaży		GKRPA	Liczba kontroli

używek		Policja	
Szkolenia sprzedawców w zakresie sprzedaży alkoholu i papierosów		GKRPA Policja	liczba szkoleń liczba osób przeszkolonych
Promocja trzeźwego stylu życia poprzez organizację imprez rekreacyjno sportowych		Szkoły MGOPS GKRPA Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów
Wspieranie powstawania klubów AA i AL.-Anon		MGOPS GKRPA	Liczba klubów liczba beneficjentów
Rozwój poradnictwa specjalistycznego		MGOPS Służba zdrowia	Liczba porad Liczba placówek

CEL OPERACYJNY 2 ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PATOLOGII WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Szkolenie dotyczące problematyki zjawiska patologii wśród dzieci i młodzieży	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły MGOPS Policja	Liczba szkoleń Liczba osób przeszkolonych
Szkolenie dotyczące problematyki patologii dla rodziców		Szkoły MGOPS Policja	Liczba szkoleń Liczba osób przeszkolonych
Rozwój poradnictwa psychologicznego w szkołach		MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba porad
Wspieranie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych		Szkoły Organizacje pozarządowe	Liczba kół Liczba uczestników
Wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych		Szkoły MGOPS	Liczba wdrożonych projektów
Wspieranie i promowanie inicjatyw zmierzających do zmniejszenia patologii wśród młodzieży		Szkoły MGOPS Policja	Liczba wdrożonych projektów

CEL OPERACYJNY 3 ZAGODSPODAROWANIE CZASU WOLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Wspieranie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły Organizacje pozarządowe	Liczba kół liczba uczestników
Wspieranie rozwoju placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego		Szkoły MGOPS organizacje pozarządowe	Liczba placówek liczba uczestników
Wspieranie działań świetlic wiejskich		Szkoły MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba placówek liczba uczestników
Wspieranie powstawania infrastruktury sportowej i rekreacyjnej		UM Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów
Wspieranie powstawania punktów dostępu do Internetu przy świetlicach wiejskich		UM Szkoły Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów liczba uczestników
Rozwijanie zajęć sportowych i kulturalnych w szkołach		Szkoły UM Organizacje pozarządowe	liczba uczestników

CEL OPERACYJNY 4 PROFILAKTYKA W ZAKRESIE DROBNEJ PRZESTĘPCZOŚCI

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Organizacja spotkań dzieci i młodzieży z policją i kuratorami	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły Organizacje pozarządowe Policja Sąd	Liczba uczestników Liczba spotkań
Organizacja spotkań rodziców z Policją i kuratorami		Szkoły Organizacje pozarządowe Policja Sąd	Liczba uczestników Liczba spotkań
Współpraca szkół, MGOPS z		Szkoły	Liczba

Policją Kuratorami i Sądem		Policja MGOPS Sąd	wdrożonych projektów
Rozwój poradnictwa specjalistycznego		MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba placówek liczba porad
Promowanie zmian zachowań społeczeństwa		MGOPS GKRPA Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów
Poprawienie bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przestępczości		Policja	Liczba funkcjonariuszy, patroli
Objęcie specjalnym nadzorem miejsc o szczególnym zagrożeniu – szkoły i ich otoczenie – monitoring		Policja	Liczba patroli, interwencji Liczba monitorowanych placówek

CEL STRATEGICZNY 4 ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI GRUP SPOŁECZNYCH SZCZEGÓLNEGO RYZYKA

OBSZAR PROBLEMOWY	MARGINALIZACJA GRUP SPOŁECZNYCH
PROBLEMY	CELE
MARGINALIZACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ
MARGINALIZACJA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH	PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH
MARGINALIZACJA OSÓB DŁUGOTRWALE CHORYCH	PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI OSOB PRZEWLEKLE CHORYCH I OSÓB STARSZYCH
MARGINALIZACJA POZOSTAŁYCH GRUP	WSPIERANIE OSÓB ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ (BEZDOMNYCH, OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE, OPUSZCZAJĄCYCH PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE, OSOBY UZALEŻNIONE)

CEL OPERACYJNY 1 POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	UM MGOPS	Liczba obiektów przystosowanych
Promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy		PUP MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba spotkań z pracodawcami
Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi		MGOPS PUP Organizacje pozarządowe	Liczba programów aktywizujących Liczba szkoleń Liczba uczestników

Tworzenie grup wsparcia		MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba grup Liczba uczestników
Rozwój rehabilitacji osób niepełnosprawnych		UM PCPR MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba programów rehabilitacyjnych Liczba sal rehabilitacyjnych Liczba osób rehabilitowanych
Rozwój oddziałów integracyjnych		UM SZKOŁY	Liczba powstałych oddziałów
Utworzenie punktów informacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi		PUP MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba porad Liczba osób korzystających
Rozwój ośrodków wsparcia		Organizacje pozarządowe	Liczba porad
Wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych		MGOPS SZKOŁY Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów

**CEL OPERACYJNY 2 PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU OSÓB DŁUGOTRWALE
BEZROBOTNYCH**

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Aktywizacja młodzieży poprzez wolontariat w celu zdobycia doświadczenia zawodowego	działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe MGOPS PUP	Liczba wolontariuszy
Promowanie wolontariatu wśród pracodawców		Organizacje pozarządowe MGOPS PUP Szkoły	Liczba organizacji biorących udział
Stworzeniu systemu warsztatów aktywizujących (zawodowe, pedagogiczne, psychologiczne)		Organizacje pozarządowe MGOPS PUP	Liczba uczestników liczba przeprowadzonych warsztatów
Szkolenia zawodowe		Organizacje pozarządowe pracodawcy PUP	Liczba uczestników liczba szkoleń
Tworzenie grup wsparcia		Organizacje	Liczba grup

		pozarządowe PUP MGOPS	Liczba uczestników
Wspierania rozwoju punktów doradztwa zawodowego dla bezrobotnych		Organizacje pozarządowe MGOPS PUP Szkoly	Liczba udzielonych porad
Angażowanie osób bezrobotnych w działania kulturalne, sportowe rekreacyjne		Organizacje pozarządowe MGOPS	Liczba przeprowadzonych imprez Liczba uczestników

CEL OPERACYJNY 3 PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI OSÓB PRZEWLEKLE CHORYCH I OSÓB STARSZYCH

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Rozwój usług opiekuńczych	działanie ciągle w horyzoncie czasowym strategii	MGOPS organizacje pozarządowe	Liczba usług Liczba świadczeniobiorców
Inicjowanie grup samopomocy		MGOPS organizacje pozarządowe	Liczba grup wsparcia Liczba uczestników
Wspieranie wolontariatu o organizacji pozarządowych		MGOPS organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów Liczba wolontariuszy
Zwiększenie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego		służba zdrowia MGOPS organizacje pozarządowe	Wartość pozyskanego sprzętu Liczba udostępnionego sprzętu
Wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz osób przewlekle chorych i osób starszych		MGOPS organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów

CEL OPERACYJNY 4 WSPIERANIE OSÓB ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ (BEZDOMNYCH, OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE, OPUSZCZAJĄCYCH

PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE, OSÓB UZALEŻNIONYCH)

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI WSKAŹNIKI
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MGOPS Kościoły PCPR Organizacje pozarządowe	Liczba porad Liczba placówek
Utworzenie klubu integracji społecznej		MGOPS Kościoły PCPR Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników
Tworzenie programów aktywizacji zawodowej		MGOPS PUP PCPR Organizacje pozarządowe	Liczba programów Liczba uczestników
Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób szczególnego ryzyka		MGOPS UM	Liczba wspieranych projektów Liczba osób uczestniczących w projektach
Stworzenie warunków do przeciwdziałania bezdomności dla osób zagrożonych tym zjawiskiem		UM MGOPS	Liczba wdrożonych projektów

CEL STRATEGICZNY 5 BUDOWANIE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

OBSZAR PROBLEMOWY

BRAK AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

PROBLEMY

CELE

BRAK PROFESJONALNIE PRZYGOTOWANEJ KADRY SŁUŻB SPOŁECZNYCH

PROFESJONALIZACJA SŁUŻB SPOŁECZNYCH JAKO CZYNNIK INTEGRACJI LOKALNEJ

NIEDOSTATECZNA DIAGNOZA

DIAGNOZOWANIE POTRZEB I PROBLEMÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

BRAK CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

WSPIERANIE INSTYTUCJI AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

CEL OPERACYJNY 1 PROFESJONALIZACJA SŁUŻB SPOŁECZNYCH JAKO CZYNNIKA INTEGRACJI LOKALNEJ

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Systematyczne doszktałanie kadry pomocy społecznej w celu lepszego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MGOPS	Liczba przeprowadzonych szkoleń
Utrzymanie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, liczby pracowników socjalnych		MGOPS	Liczba zatrudnionych pracowników
Wzmacnianie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej osób ubogich i wykluczonych społecznie		MGOPS Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów

CEL OPERACYJNY 2 DIAGNOZOWANIE POTRZEB I PROBLEMÓW

SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Systematyczne diagnozowanie i monitoring istniejących problemów społecznych	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	MGOPS UM GKRPA	Liczba świadczeniobiorców
Coroczne informowanie Rady Miejskiej o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych		MGOPS UM	Liczba analiz i sprawozdań
Analiza świadczonej pomocy ze względu na efektywność i właściwość adresatów		MGOPS UM	Liczba wywiadów kontraktów
Systematyczny monitoring istniejących i rozpoczynających się programów celowych i funduszy służących ewentualnemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwiązywania lokalnych potrzeb społecznych		MGOPS UM	Liczba wdrożonych projektów Wysokość uzyskanych środków
Doskonalenie systemu informacji o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców		MGOPS UM	Internet Media Broszury ulotki spotkania

CEL OPERACYJNY 3 WSPIERANIE INSTYTUCJI AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	WSKAŹNIKI MIERNIKI
Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, zwiększenie koordynacji współdziałania	działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	UM MGOPS	Liczba spotkań liczba wdrożonych projektów
Wspomaganie instytucji społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy		UM MGOPS	Liczba porad Liczba konkursów Liczba wdrożonych projektów
Wspieranie organizacyjne organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji		UM MGOPS	Liczba porad, liczba wdrożonych projektów

Systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach - regularne spotkania, wymiana doświadczeń		UM MGOPS	Liczba spotkań Liczba wdrożonych projektów
Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną		UM MGOPS Instytucje kulturalno-oświatowe	Liczba festynów spartakiad Imprez kulturalnych
Zwiększenie infrastruktury placówek realizujących zadania z zakresu polityki społecznej w celu podniesienia jakości obsługi klientów		UM MGOPS	Stan wyposażenia placówek

3.3. MONITORING I WDROŻENIE STRATEGII

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastania poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Monitoring problemów społecznych oraz aktywizacja społeczności lokalnej będzie następował poprzez :

- ocenę stanu potrzeb społecznych oraz możliwości reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.
- stworzenie korzystnych warunków dla powstania i rozwoju organizacji pozarządowych
- realizowanie działań na rzecz społeczności lokalnej przez stosowanie metody Centrum Aktywności Lokalnej.

Elementem skutecznego monitoringu ewaluacji będą przede wszystkim:

- **zespół wdrażający strategię** – powołany przez burmistrza, a w jego skład będą wchodziły osoby związane z szeroko rozumianą polityką społeczną prowadzoną na terenie gminy,
- **roczna ocena wdrożenia strategii** – zespół będzie przygotowywał ocenę i poziom wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań.

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytycznymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunków działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie jak i dokumentów wieloletnich. Dotyczy to m.in. Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi itp.

Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować:

1. **efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągnąć maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu. Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię, nieprzyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.
2. **skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określonym jako skutek danego działania a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna, za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego. Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego.
3. **celowość** - jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie prowadzonej diagnozie problemu.

4. ZAKOŃCZENIE

Zamierzeniem Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Szubina na lata 2008-2015 jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy i wdrożenie nowoczesnego modelu polityki społecznej na jej terenie z misją *”Szubin gminą silnych rodzin i aktywnych mieszkańców integrujących się z grupami zagrożonymi wykluczeniem i marginalizacją społeczną”*. Strategia stanowi podstawę działania władz samorządowych, instytucji oraz organizacji samorządowych. Określa kierunki ich działania w latach 2008-2015, jest zatem dokumentem motywującym do działań długofalowych, mających na celu dotarcie do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprawę ich sytuacji materialnej, bytowej. Proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego, zawiązywanego w celu rozwiązywania problemów społecznych gminy, przy udziale środków własnych jak i środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Strategia stanowi dokument bazowy, na podstawie którego powinny być konstruowane programy celowe i projekty, skierowane do konkretnych odbiorców. Realizowanie jej wytycznych powinno przyczynić się do harmonijnego rozwoju miasta i gminy Szubin.

Opracowana strategia w efekcie winna stać się impulsem do dalszych działań podejmowanych w kierunku budowania społeczeństwa obywatelskiego.

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Holec